UCHWAŁA NR XXXI/228/16
RADY GMINY MOSZCZENICA

z dnia 28 listopada 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575, poz. 1583) Rada Gminy Moszczenica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Moszczenica i kierownikowi Gmiennego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA GMINY MOSZCZENICA

Przewodniczący Rady Gminy

Iwona Pietrzkowska

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/228/16
Rady Gminy Moszczenica
z dnia 28.11.2016r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MOSZCZENICA NA LATA 2016-2018

1. Wstęp

§1.1. Jednym z zadań nałożonych na organy administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Obowiązek ten reguluje art. 178 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2016 roku poz. 575 z późn. zm.) zwanej dalej ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

2. Pierwszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2013 - 2015 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy Moszczenica Nr XXXIV/328/13 z dnia 24 kwietnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2013-2015, zmienioną Uchwałą Rady Gminy Nr XXXVI/350/13 z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Moszczenica Nr XXXIV/328/13 z dnia 24 kwietnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2013-2015. Celem programu było wzmocnienie roli rodziny naturalnej poprzez rozwiązywanie problemów zagrażających prawidłowemu jej funkcjonowaniu. Podejmowane działania miały na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka poprzez podejmowanie działań osłonowych zapobiegających izolacji i marginalizacji w przypadkach gdy jest to konieczne oraz podejmowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodziny.

3. Podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka jest rodzina. Stanowi ona wartość bezcenną. Pozytywne wpływy wychowania w rodzinie związane są przede wszystkim z realizowanymi w rodzinie wartościami, wzajemną więzią uczuciową, pełnionymi w rodzinie rolami oraz wzorcami wzajemnego komunikowania się. Dobrej rodziny w procesie wychowania i wzrastania dzieci nie jest w stanie zapewnić nikt inny. Dlatego też polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na niesienie pomocy rodzinie.

4. Celem rodziny jest zapewnienie dziecku prawidłowego rozwoju biologicznego i psychospołecznego oraz bezpieczeństwa emocjonalnego jak również przygotowanie go do pełnienia przyszłych ról społecznych. To właśnie rodzina kształtuje osobowość człowieka, jego postawy, system wartości, przekazuje tradycje, wzorce zachowań oraz zasady współżycia społecznego. Rodzina stanowi najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniach dziecka. W związku z powyższym prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest bardzo ważne.

5. Bez względu na rodzaj problemów występujących w rodzinach, dotyczą one wszystkich członków tej małej społeczności, w tym bardzo często dzieci. Stąd konieczność postrzegania rodziny kompleksowo i podejmowanie działań na wielu płaszczyznach. Połączenie działań przedstawicieli różnych służb oraz instytucji jest niezbędne. Organizując różnorodne formy wspierania rodziny należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny na każdym etapie jego rozwoju.

6. Należy zauważyć, że proces wspierania rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki", który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju. Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy, a służby społeczne funkcjonują jak najbliżej rodziny.
Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

7. Założeniem opracowywanego Gminnego Programu Wpierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018, zwanego dalej Programem, jest zatem wspieranie rodziny naturalnej od momentu

pojawienia się problemów rodzących zagrożenie dla prawidłowego jej funkcjonowania.

2. Diagnoza środowiska lokalnego.

§2.1. Gmina Moszczenica pod względem geograficznym leży na granicy dwóch jednostek: Równiny Piotrkowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej, należących do makroregionu Niziny Południowo-Mazowieckiej.

2. Administracyjnie Gmina Moszczenica należy do województwa łódzkiego i stanowi jedną z jedenastu gmin powiatu piotrkowskiego, graniczącą:

1) od północy - z gminami Czarnocin i Będków,
2) od zachodu - z gminami Tuszyn i Grabica,
3) od wschodu - z gminą Wolbórz,
4) od południa - z miastem Piotrków Trybunalski.

3. Powierzchnia gminy liczy 11 149 hektarów i dzieli się na 23 sołectwa: Białkowice, Raków, Michałów, Jarosty, Karlin, Kosów, Rękoraj, Pomyków, Sieroslaw, Srock, Kiełczówka, Baby, Gościmowice Drugie – Powęziny, Gajkowice, Gościmowice Pierwsze, Gościmowice Drugie, Podolin, Raciborowice, Moszczenica-Osiedle, Moszczenica-Wola, Gazomia Stara, Gazomia Nowa, Moszczenica.

4. Gminę Moszczenica zamieszkuje 12 915 osób zameldowanych na pobyt stały (dane na dzień 31.12.2015 r.).

§3.1. Punktem wyjścia do określenia działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018 jest charakterystyka społeczno-demograficzna i diagnoza rodzin w Gminie Moszczenica oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie, dalej zwanym również GOPS.

2. Tabela Nr 1 prezentuje ujęcie procentowe liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminie Moszczenica. Analizując dane zamieszczone w Tabeli Nr 1 należy zauważyć, że na przełomie lat w niej ujętych obserwuje się tendencję spadkową liczby osób/rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w gminie.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2015.

L p.	Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej
1.	2013	550	1466	12 909	11,36%
2.	2014	491	1297	12 909	10,05%
3.	2015	433	1100	12 915	8,52%

Źródło: Sprawozdanie GOPS do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za lata 2013-2015.

3. Liczebność rodzin objętych pomocą społeczną prezentuje Tabela Nr 2. Dane zamieszczone w Tabeli Nr 2 wskazują, że najliczniejszą grupę świadczeniobiorców stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, następnie rodziny dwuosobowe i czteroosobowe. Najmniej liczna grupę świadczeniobiorców stanowią rodziny sześć i więcej osób.

Tabela Nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku z uwagi na liczbę osób w rodzinie.

Rodziny o liczbie osób:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	166	166
2	78	156
3	59	177
4	75	300
5	37	185
6 i więcej	18	116
Razem	**433**	**1 100**

Źródło: Sprawozdanie GOPS do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2015.

§4.1. Wśród rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej największą grupę stanowią rodziny z dwójką dzieci, co stanowi 40% ogólnej liczby rodzin objętych pomocą, na drugiej pozycji

znajdują się rodziny mające na utrzymaniu 1 dziecko, co stanowi 36% ogólnej liczby rodzin. Najmniejszą populację stanowią rodziny mające na utrzymaniu czworo i pięcioro dzieci.

2. Istotną informacją dla potrzeb pomocy społecznej jest również informacja o liczbie dzieci wychowywanych w rodzinach objętych wsparciem. Dane na ten temat prezentuje Tabela Nr 3. Z danych zawartych w tabeli wynika, że najliczniejszą grupą rodzin stanowią te, w których wychowuje się dwoje dzieci, a następnie rodziny z jednym dzieckiem i rodziny z trójką dzieci. Dane te nie precyzują jednak stan faktyczny posiadania dzieci w rodzinach, gdyż niektóre z dzieci mogą być już usamodzielnione i prowadzić własne gospodarstwa domowe niezależne od rodziców.

Tabela Nr 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku z uwagi na liczbę dzieci w rodzinach.

Rodziny o liczbie dzieci:	Liczba rodzin
1	61
2	67
3	32
4	7
5	1

Źródło: Sprawozdanie GOPS do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2015.

§5.1. W roku 2015 najczęstszym powodem przyznania pomocy, poza podstawową przesłanką do objęcia pomocą społeczną czyli ubóstwem, było bezrobocie, na drugim miejscu długotrwała choroba i niepełnosprawność, a na kolejnym potrzeba ochrony macierzyństwa. Różnorodność powodów przyznania pomocy społecznej jest duża, co świadczy o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wspierania rodziny i dziecka.

2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w 2015 roku i ich zróżnicowanie obrazuje Tabela Nr 4.

Tabela Nr 4. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w 2015 roku.

Lp.	Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	ubóstwo	322	750
2.	bezdomność	9	10
3.	potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	85 46	386 244
4.	bezrobocie	176	414
5.	niepełnosprawność	137	284
6.	długotrwała lub ciężka choroba	163	359
7.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w tym: rodziny niepełne rodziny wielodzietne	51 38 2	155 109 13
8.	przemoc w rodzinie	3	6
9.	alkoholizm	55	78
10.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	8
11.	Zdarzenie losowe	6	15

Źródło: Sprawozdanie GOPS do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2015.

§6.1. Z uwagi na potrzebę wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej Gmina Moszczenica oferuje swoim mieszkańcom:

1) możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
2) możliwość korzystania z terapii prowadzonej w Punkcie Konsultacyjnym przez psychoterapeutę w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
3) możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego w ramach Akademii Dobrej Rady działającej w Projekcie „Twoje Serce -Twoim Życiem" współfinansowanym ze środków

Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 oraz środków budżetu państwa w Ramach Programu PL 13 Ograniczanie Społecznych Nierówności w Zdrowiu.

2. Z porad psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Moszczenicy skorzystało 110 osób. Wsparcia psychologiczno - pedagogicznego udzielił również Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piotrkowie Trybunalskim, w ramach którego w 2015 roku objęto pomocą łącznie 88 osób.

§7.1. Dodatkową formą wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest praca prowadzona w rodzinie przez asystenta rodziny. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężaniu trudnej sytuacji rodzinnej, opiera się na bezpośrednim kontakcie z rodziną w jej miejscu zamieszkania oraz współpracy z innymi instytucjami i urzędami.

2. Dane dotyczące rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i nadzorem kuratora sądowego w latach 2013-2015 przedstawia Tabela Nr 5. Dane zawarte w Tabeli Nr 5 wskazują na tendencję spadkową w liczbie rodzin objętych działaniami asystenta rodziny i nadzorem kuratora sądowego. Analogicznie do spadku liczby rodzin spadła również liczba wizyt w środowisku i liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę.

Tabela Nr 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny i nadzorem kuratora sądowego w latach 2013 -2015.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin objętych działaniami asystenta rodziny	21	18	16
Liczba wizyt w środowisku rodziny wymagającej wsparcia	811	864	708
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę z rodziną	7	4	4
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora	14	8	4

Źródło: Opracowanie własne.

§ 8.1. W sytuacjach wyjątkowych po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie oraz z uwagi na dobro dziecka i konieczność zapewnienia niezwłocznej pomocy poprzez zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju psychospołecznego, dokonywane są czynności polegające na umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, do czasu zaistnienia okoliczności umożliwiających ich powrót do rodziny naturalnej lub do czasu przyjęcia dziecka do adopcji.

2. Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej Gmina Moszczenica współfinansuje pobyt dzieci z terenu naszej gminy w pieczy zastępczej i to zarówno tych dzieci, które przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej, jak również w placówkach opiekuńczo wychowawczych.

3. Tabela Nr 6 prezentuje dane dotyczące liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej na przełomie lat 2013–2015. Dokonując analizy danych zamieszczonych w Tabeli Nr 6 można zauważyć, że na przestrzeni lat 2013–2015 wzrosła liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu Gminy Moszczenica.

Tabela Nr 6. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2013-2015.

Rodzaj pieczy zastępczej	2013		2014		2015	
	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	6	4	7	5	7	5
Rodziny zastępcze	1	1	4	4	4	4

Źródło: Opracowanie własne.

§9.1. Rodziny zamieszkujące na terenie gminy Moszczenica korzystają z szerokiego wachlarza wsparcia w formie pieniężnej oferowanego przez pomoc społeczną. Są to m.in.: świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenie wychowawcze.

2. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną są osoby uprawnione do otrzymywania funduszu alimentacyjnego. Dane liczbowe na ten temat prezentuje Tabela Nr 7. Świadczenia z funduszu

alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, kierowany do rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym. Dane z Tabeli Nr 7 wskazują, że w 2015 roku przyznano pomoc finansową z funduszu alimentacyjnego 97 osobom uprawnionym.

Tabela Nr 7. Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2015 roku.

Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	97
Liczba rodzin	61

Źródło: Opracowanie własne.

3. Wśród oferowanej pomocy finansowej są również świadczenia rodzinne. Liczbę osób, które w 2015 roku skorzystały z tej formy pomocy obrazuje Tabela Nr 8. Świadczenia rodzinne zaliczane są do wsparcia społecznego będącego instytucją polityki społecznej. Przy jej wykorzystaniu państwo stara się przychodzić z pomocą rodzinom, które wykorzystując możliwości oraz posiadane środki finansowe nie są w stanie zaspokajać wszystkich własnych potrzeb, a w szczególności związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci. Dane w Tabeli Nr 8 wskazują, że w 2015 roku świadczenia rodzinnymi objętych zostało 1348 osób z 726 rodzin uprawnionych do jego otrzymania.

Tabela Nr 8. Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych w 2015 roku.

Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych	726
Liczba osób	1 348

Źródło: Opracowanie własne.

§10.1. Wśród oferowanej pomocy rodzinom znajduje się również Karta Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica, mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci: w wieku do ukończenia 18 roku życia oraz w wieku do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta przyznawana jest każdemu członkowi rodziny. Dochód rodziny nie jest kryterium przyznawania karty. Karta Dużej Rodziny wydawana jest bezpłatnie. Liczbę rodzin, których w 2015 roku objęto ulgami w ramach Karty prezentuje Tabela Nr 9. Z danych zamieszczonych w Tabeli Nr 9 wynika, że w 2015 roku wsparciem w postaci Karty Dużej Rodziny objęto 103 rodziny, w których z ulg korzystało 263 osoby.

Tabela Nr 9. Liczba rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny

Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	103
Liczba osób uprawnionych do ulg w ramach Karty Dużej Rodziny	263

Źródło: Opracowanie własne.

3. Analiza SWOT

§11.1. Analiza SWOT to popularna heurystyczna technika służąca do porządkowania i analizy informacji. Stanowi narzędzie do pierwszego etapu analizy strategicznej i pozwala na wykorzystywanie zgromadzonych informacji do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń.

2. W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018 dokonano analizy SWOT polegającej na posegregowaniu posiadanych informacji w danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

3. Szczegóły analizy przedstawiono w Tabeli Nr 10.

Tabela Nr 10. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SLABE STRONY
1. Wyszkolona kadra pracownicza. 2. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. 3. Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych 4. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. 5. Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym.	1. Brak punktu mediacji i negocjacji. 2. Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczeństwa lokalnego do współpracy. 3. Brak wolontariatu. 4. Niewystarczające środki finansowe na szeroką skalę działań na rzecz rodzin.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
1. Możliwość pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz. 2. Rosnąca świadomość społeczna. 3. Utworzenie punktu mediacyjno-negocjacyjnego. 4. Poszerzenie działalności punktu konsultacyjnego o możliwość wspierania psychologicznego rodzin w ramach zadań prowadzonych na rzecz rodziny i pieczy zastępczej.	1. Złożoność problemów rodzin. 2. Zatracanie rodzinnych wartości. 3. Degradacja relacji rodzinnych. 4. Wzrastanie poziomu demoralizacji i przemocy domowej.

Źródło: Opracowanie własne.

4. Dane dotyczące Programu

§12. Podstawowe dane dotyczące Programu zebrano w tabelaryczny sposób i opisano w Tabeli Nr 11.

Tabela Nr 11. Podstawowe dane dotyczące Programu.

Miejsce realizacji Programu	Gmina Moszczenica
Czas realizacji Programu	lata 2016 - 2018
Koordynator Programu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie, 97-310 Moszczenica, Kosów, ul. Główna 23
Realizatorzy / Partnerzy Programu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moszczenicy
	Komisariat Policji w Wolborzu
	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Moszczenicy
	Szkoły z terenu Gminy Moszczenica
	Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim
	Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim
	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piotrkowie Trybunalskim
	Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim
	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, Parafie Rzymskokatolickie
Źródła finansowania Programu	Środki finansowe własne. Środki finansowe zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne.

5. Odbiorcy Programu

§ 13. Odbiorcami programu są:

1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych;
2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki;
3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

§ 14. 1. Odbiorcami programu są w szczególności następujące rodziny i dzieci:
1) rodziny niezaradne życiowo;
2) rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem;
3) rodziny dotknięte przemocą;
4) dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym.

2. Rodziny niezaradne życiowo nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej, stąd też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

3. Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Wiele osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania ubóstwa.

4. Liczba rodzin dotkniętych przemocą wzrasta. W roku 2014 do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 36 „Niebieskich Kart", natomiast w roku 2015 wpłynęło 40. Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyka rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych.

5. Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze. Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

6. Cele Programu

§15. Celem głównym Programu jest: wspieranie rodziny przez prowadzenie interdyscyplinarnych działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wywiązywaniu się z funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

§16. Chcąc zwiększyć prawdopodobieństwo osiągnięcia celu głównego opracowano cele operacyjne:
1) wspieranie rodzin w wychowywaniu dzieci,
2) tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży,
3) poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

§17. W ramach celu operacyjnego 1 planowane są następujące przedsięwzięcia:
1) udzielanie konsultacji i specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego i prawnego (Miernik: liczba odbiorców, którym udzielono porady);
2) wdrażanie programów prozdrowotnych, profilaktyczno-edukacyjnych i doskonalących umiejętności wychowawcze dla dzieci młodzieży i rodziców (Miernik: liczba odbiorców, liczba i rodzaj programów);
3) realizowanie programów wzmacniających rodziny wielodzietne, niepełne, dysfunkcyjne. (Miernik: liczba i rodzaj programów, liczba odbiorców).

§18. W ramach celu operacyjnego 2 planowane są następujące przedsięwzięcia:
1) dożywianie dzieci w przedszkolach i szkołach. (Mierniki: liczba placówek dożywiających dzieci i

młodzież, liczba odbiorców);
2) prowadzenie dla dzieci zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych. (Mierniki: liczba organizatorów i placówek, liczba form i czas realizacji, liczba odbiorców);
3) współpraca przy organizowaniu wypoczynku dla dzieci i młodzieży. (Mierniki: liczba organizatorów i placówek, liczba form i czas realizacji).

§19. W ramach celu operacyjnego 3 planowane są następujące przedsięwzięcia:
1) wspomaganie rodziny przeżywającej trudności poprzez przyznawania pomocy w postaci asystenta rodziny. (Mierniki: liczba rodzin/dzieci objętych asystenturą);
2) realizowanie programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców. (Mierniki: liczba i rodzaj programów, liczba odbiorców).

7. Zakładane efekty Programu

§20.1. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że zaistniała sytuacja nie musi być trwała, a przy włożonym wysiłku i podjęciu działań naprawczych można wypracować zmiany na lepsze i pokonać nieprawidłowości.

2. Spodziewanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dzieci i młodzieży, a także całych rodzin, wzmacnianie i przywracanie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie niedostosowania społecznego, zapobieżenie wykluczeniu społecznemu, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz opracowanie skutecznego system wsparcia dla rodziny i dziecka. Ponadto, zakłada się, że poprzez prowadzenie działalności wspierania rodziny i pieczy zastępczej wzrośnie świadomość społeczeństwa lokalnego, które poprzez swoją aktywność wspomoże podejmowane czynności.

8. Monitoring i ewaluacja

§21.1. Niniejszy Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moszczenicy z siedzibą w Kosowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone dane, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które pozwolą na pozyskanie informacji zwrotnej, a także na wprowadzenie skutecznych zmian.

2. Wskazana jest stała współpraca z instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

3. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań. Umożliwi doskonalenie dotychczasowych praktyk.

4. W terminie do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego przestawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, a odpowiedzialnym za zebranie materiału do sprawozdania będzie wyznaczony do tego pracownik socjalny.

5. Co 3 lata zostanie złożone sprawozdanie zbiorcze z całego okresu funkcjonowania Programu, stanowiące globalne dane w zakresie: osiągniętych efektów, weryfikacji analizy SWOT, wniosków oraz prowadzonego corocznego monitoringu i ewaluacji.

6. Wskaźnikiem osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych będą dane liczbowe pozyskane w trakcie realizacji przedsięwzięć.

9. Zasady finansowania Programu

§22. Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018 odbywa się w ramach środków pochodzących z budżetu Gminy Moszczenica, dotacji oraz środków pozyskanych z innych źródel. Środki na finansowanie poszczególnych działań będą uwzględniane

cyklicznie w corocznym planie finansowym.

10. Podsumowanie

§23. Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2016-2018 jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny. Będzie on realizowany w oparciu o prowadzoną pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci. Wieloaspektowe działania przyczynią się do zapewnienia rodzinom optymalnych warunków oraz poprawy jakości ich życia. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku jest wykorzystanie w pierwszej kolejności własnych sił i możliwości, pomoc instytucjonalna będzie realizowana wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych, czyli po wykorzystaniu wszystkich możliwych narzędzi niezbędnych do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych.